

IZHAJA VSAK DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjša vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 3-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nepravilno pisana se ne sprejemajo in ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije se pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA, Lastnik časopisa „Edinost“. — Nataniša Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 20.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON R. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

vabi na

JAVNI SHOD

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 12. januarja 1913.

ob 10 dopoldne

v veliki dvorani „Nar. doma“.

DNEVNI RED:

1. Vpliv balkanske vojne na naše gospodarske in politične razmere. Poroča g. drž. in dež. posl. dr. O. Rybář.

2. Proračun mestne občine tržaške za leto 1913. in Slovenci. Poroča gosp. mestni svetovalec dr. J. Wilfan.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Tri možnosti so.

DUNAJ 8. (Izv.) V poučenih krogih smatrajo položaj še vedno neizpremenjenim. Niti Turki niti zavezniki še niso storili nobenega koraka, ker zavezniki izjavljajo, da prepuste vso inicijativo Turkom, dočim trdijo, da je dolžnost zaveznikov, da skličejo rihodajo konferenco.

Oficijozno se govori o treh eventualnostih in možnostih izida. 1. Ali se bo nadaljevala konferenca za mir, ker jo bo sklicala ta ali ona stranka. 2. Ta ali ona stranka bo poklicala velesile, da bi posredovale in 3. ni izključeno, da se velesile same odločijo za inicijativo, da napravijo mir in red. Najbolj verjetna je tretja eventualnost.

Londonška konferenca poslanikov je dobila predloge od francozke in angleške strani, ali zedinila se še nikakor ni. Velesile se pripravljajo na posredovanje in dunajski krogi pravijo, da se pripravljajo koraki za petek. Čuje se tudi, da hoče Avstro-ogrski s tem podkrepiti zahteve velesil, da zaplule njene vojne ladje pred Carigrad. Svetovalo se bo Turčiji, da naj meni nič tebi nič pusti Drinopolje, glede Egejskih otokov pa sklene kompromis. Zato se jej bo obljubilo večje posojilo.

Velikega pomena je posvetovanje bolgarskega generala Savova s turškim vojnim ministrom in ministrom Noradunghijanom, ki se je vršilo včeraj pri Cataldi. Rezultat tega razgovora so baje ti-le bolgarski predlogi. 1. Bolgarija dovoli turškim četam, da častno zapuste Drinopolje. 2. Selim pašina mošeja in grobovi sultanov so nedotakljiva las tultanov in eksteritorialni in 3. postane balkanska zveza glede Egejskih otokov koncilijant-nega napram Turčiji.

Oba Turka sta se še zvečer vrnila v Carigrad in sta se dolgo pogovarjala s sultanom. Kako se bo ta odločil, ni še znano, a Bolgari zatrjujejo, da zavezniki ne bodo

prav nič čakali; če namreč Turki ne odgovorijo povoljno do ponedeljka, se bo žnjimi začelo po vojaški govorili.

S to vestjo enako glasi poročilo nemških listov, ki vedo, da se Bolgarija in Srbija pridno pripravljata. Srbi pripravljajo baje svoje vojaštvo preko Seresa v Trakijo in srbske in bolgarske čete so na potu h Galipolju. Med temi ste baje dve srbski diviziji.

Londonški listi razpravljajo danes o položaju in izražajo nado, da bo kmalu nastal mir.

Težave radi albanskih mej.

DUNAJ 8. (Izv.) Notrajni položaj se je danes nekoliko razbistril. Na eni strani je izjavila Srbija oficijelno, da odpozove čete od Drača, čim bode sklenjen mir in hoče tako dokazati, da se zna brzdati, upa pa seveda tudi, da bodo velesile pri omejitvi Albanije to primerno ocenile.

Sedaj pa je i Avstro-ogrski podala na ruski predlog o omejitvi Albanije konkreten protipredlog. Glasom tega bi moralo pristati Albaniji Peč, Djakovica, Prizren in Dibra, dočim bi bilo novopazarski sandžak, Skopje, Bitolj, Prilep, Ohrid in Kosovo srbsko. Avstrija tudi zahteva, da bodi Skader albanski Pravič, da je bila Avstrija pripravljena, privoščiti Skader Črnogorcem, ali ker ti niso odstopili Avstriji gore Lovčen (s katere je možno vladati celo Črnogori! — Ured.), sedaj ne morejo dobiti mesta.

Rusko in avstrijsko stališče je kajpada še zelo različno, a nekoliko zblizanja je vendar opaziti. Sedaj se posvetujejo v Petrogradu in na Dunaju, Francija pa skuša posredovati. Posebno stališče zavzema Italija glede Egejskih otokov. Zahteva namreč, da ostanejo otoki v bližini Dardanel in pa Mitilene, Kos, Kios in Rodos turški in to italijansko stališče in pa avstrijsko glede albanskih mej je ob ednem stališču trozveze. Težko gre, a najbrže se bo vse mirno izteklo.

Avstrijski interesi na skorajšnjem miru.

DUNAJ 8. (Kor.) „Fremdenblatt“ se bavi z bližajočim se posredovanjem velesil pri sklepanju mira in poudarja: Das! si razni ljudje prizadevajo s prozornim agitatorskim namenom lancirati vesti o nekih nesporazumljenjih velesil, vendar kaže vsak dan, da so si velesile edine v tem, da je treba kmalu skleniti mir. Izlasti Avstro-ogrski ima živahnih interesov, da pogajanja kmalu uspejo, ker ona ne samo da čuti v sosedstvu škodo vojne, ampak po miru se bodo nadaljevala tudi ona pogajanja, ki bodo rešila važna vprašanja, ki nastajajo za Avstrijo radi novih razmer na Balkanu.

Nove instrukcije turškim delegatom?

CARIGRAD 8. (Kor.) Listi javljajo, da je porta sinoči poslala svojim delegatom novih instrukcij.

Definitivno turško stališče?

LONDON 7. (Kor.) Zastopniku Reuterjevega urada so turški delegati izjavili, da so pač pričakovali obvestila od zaveznikov, iz Carigrada pa niso pričakovali nikakih novih instrukcij.

Mir je že dogovorjen?

DUNAJ 8. (Izv.) Diplomatski krogi so zaupno izvedeli, da je potom privatnih po-

gajanj med bolgarskimi in turškimi zastopniki pri Cataldi in med balkanskimi zavezniki in turškimi delegati v Londonu že dosežen principijelen sporazum o miru.

Prčakujejo, da se bode vršilo nadaljevanje mirovnih pogajanj prihodnji teden, v osmih dneh pa bi že moral biti mir podpisan.

Dejstvo sparazuma taje sicer na obeh straneh, a ono je baje in ostane — dejstvo.

Rumunija in Bolgarija.

DUNAJ 8. (Izv.) Od oficijozne strani se poroča, da je rumunsko-bolgarski konflikt veleresen. Pogajanja do sedaj še niso obrodila sadu. Iz bolgarskih krogov se javlja, da bi se Bolgarija bavila z rumunskimi željami še le po sklepu mira. Rumunske grožnje pa baje ne zaležejo, ker Bolgarija ve, da se je Rusija obvezala, da takoj priskoči, če bi kdo kršil nevtralnost. — Rumunija pa tudi ve, da čaka v Besarabiji več stotisoč ruskih vojakov na migljaj.

Skrb za usodo Soluna.

CARIGRAD 8. (Izv.) Moslimi, ki so sicer doma v Solunu, pa bivajo tukaj in mnogi drugi, ki so pobegnili sem, se že nekoliko dni posvetujejo, kako bi poslali deputacijo v London, da bi poizkusila kaj doseči glede bodočnosti Soluna. Ker tvorijo večino Soluncev moslimi in Židi, bo deputacija zahtevala, da se preobrazi Solun v svobodno pristanišče in ostane pod turško vlado ali pa postane mednarodno.

Demisija generala Martinovića.

CETINJE 8. (Izv.) Javlja se, da je general Martinović demisijonal, ker se je spri s prestolonaslednikom.

Odlikovanje vojvode Avarna.

DUNAJ 8. (Kor.) Prvi sekcijski načelnik v ministrstvu za zunanje zadeve, baron Macchio, je izročil danes italijanskemu poslaniku vojvodi Avarna insignije reda Sv. Stefana, katerega veliki križ mu je poklonil cesar. „Pol. Kor.“ pravi na to: „Vojvoda Avarna, ki je že od leta 1904 italijanski poslanik pri dunajskem dvoru in ki ga je cesar zadnja leta odlikoval z velikim križem Leopoldovega reda, je izboren državnik in neobičajno korekten in vester pri izpolnjevanju svojih dolžnosti. Vsa merodajna mesta priznavajo, da je z vneom in uspehom gojil trozvezo in se vedno brižno trudil, da se okrepi prijateljstvo Italije in Avstro-Ogrske in postane še bolj popularno.“

Di San Giuliano še ne pride na Dunaj.

DUNAJ 8. (Kor.) „N. Fr. Presse“ javlja, da so obisk italijanskega ministra za zunanje zadeve, di San Giuliano, ki je nameraval v januarju obiskati grofa Berchtolda, radi političnih dogodkov preložili na pomlad.

Baron Springer.

DUNAJ 8. (Kor.) Cesar je podelil ban-kirju Žigi Springerju baronstvo. Tako odlikovani finančnik je pred kratkim naklonil avstrijski družbi rdečega križa 500.000 K. Baron Springer je oženjen z baronico Valentinio Rothschildovo.

Prestolonaslednik na lovu.

PRAGA 8. (Izv.) Prestolonaslednik Franc Ferdinand je odšel v Pruhonice na lov.

dne popoldne odšel naravnost v Lackovac. Zadnji čas ga je pograbilo kakor sram ali grizenje vesti, sam se je karal zaradi slabosti, toda — čutil je v vsem svojem bitju, da ne more drugače. „Ko bi bil vsaj še dopoldne!“ — je govoril sam sebi, gledajoč pred Lackovcem na uro, ki je kazala skoraj štiri, a mrak se je že odzvod spuščal na okolico dol s čemerne neba, iz goste megle po dolinah in ravninah — z visokih stebel in objemal bele zidove dvorca.

Ko je obstala kočija, je prihitel k njemu ino. Od njega je izvedel, da je Madlena doma, in je šel za njim v gornjo nadstropje.

Bogata eleganca, vendar pa varujoča fini ukus in preprostost, je napravila na Ivana kakor tudi že pri prvem posetu neugoden utis, in očutil je neko zavist proti Dumiću, da more Madleni dati tak dom. Šel je skozi nekaj sob, da je prišel v salon, v katerem ga je inoš poprosil, naj počaka. Vse sobe, ki jih je videl, so bile sijajno urejene, ali ne z neprimernim in nelepim modernim pohištvo, temveč v slogu prošlih časov, začenši od renesanse in rokoko do empira. A vse — vsaka najmanjša podrobnost je izdajala fini ukus gospodinje. Povsod se je širila ona čarobna poezija, ki jo okolica elegantne mlade dame prinaša s seboj, a ta je bila še obsijana s polusvetlobo romantičnosti Madlene, ki je izpolnila gotovo vsak kotiček s kakim ostankom iz starih, davnih časov. (Dalje.)

Rusinska univerza v krizi.

DUNAJ 8. (Izv.) Jutri bi se bila morala vršiti pri ministru za nauk, Hussareku, zopetna konferenca v zadevi rusinske univerze. Ta konferenca pa je bila zadnji trenutek odpovedana in pravijo, da so se Poljaki in Rusini o tem sploh prenehali pogajati.

Ogrski justični minister.

BUDIMPEŠTA 8. (Kor.) Uradni list priobčuje cesarsko pismo, ki imenuje dr. Balogha za justičnega ministra na mesto odstopivšega dr. Szekelyja.

Drugi dvoboj Tiszin.

BUDIMPEŠTA 8. (Kor.) Med predsednikom zbornice grof. Tiszo in grof. Aladarjem Szechenyljem se je vršil danes v Rakossy-jevi borilnici dvoboj s sabljami. Že pri prvem spopadu je dobil Szechenyi udarec po glavi in takoj na to so proglasili dvoboj končanim. Grof Tisza ni bil ranjen.

Generalna stavka Ogrskem.

DUNAJ 8. (Kor.) „N. Fr. Presse“ je izvedela iz Budimpešte: za gotovo se čuje, da namerava socialnodemokratska stranka v najbližjem času proglasiti enodnevno generalno stavko, ki bi naj bila demonstracija proti vladnemu osnutku volilnega zakona in za splošno volilno pravico.

Stavka se bo najbrže na dan prihodnje seje poslanske zbornice, torej 20. ali 21. januarja.

Srbska carina v Solunu.

DUNAJ 8. (Kor.) „Neue Freie Presse“ poroča: Dunajski trgovinska zbornica je presojała pritožbo, ki jej je došla iz Soluna in jo je na to odstopila ministrstvu za zunanje zadeve, ki se sedaj bavi z njo. Proti postopanju Srbov, ki že od Turkov zacarinjeno blago še enkrat carinijo, predno ga pustijo iz Soluna v deželo, govore i kapitulacije Turčije, i namen zakona.

Kitajsko posojilo.

LONDON 8. (Kor.) Reuterjev urad je izvedel, da se bode vršila v petek v Londonu konferenca zastopnikov bank skupine vseh šest velesil, pri kateri bi se morali dogovoriti o posameznostih novega kitajskega posojila v znesku 25 milijonov funtov. Ena taka točka je tudi vraščanje, kolik znesek omenjenega posojila se naj izda. Izjavljajo tudi, da je pričakovati kmalu po sklepu miru med Turčijo in balkanskimi državami emisije.

Kako država podpira industrijo.

ASCH 8. (Izv.) Tukajšnje tvornice za pletenine so dobile iz Srbije velika državna naročila. Avstrijska vlada je pa prepovedala naročila izvršiti, vključ temu, da je ta panoga industrije že deloma na robu propada.

Miljukov v osvobojenih krajih.

BELGRAD 8. (Kor.) Čuje se, da bode v najkrajšem času obiskal osvobojene kraje Miljukov, sicer pa pričakujejo tudi Bobrij-skega.

Defraudant in špijon ob enem.

LEVOV 8. (Izv.) Na praznik sta bila šla dva uradnika tukajšnje podružnice Živnostenske banke na izprehod. Ker sta se pa pri tem preveč približala utrdbam „Winniki“, ju je straža takoj prišla in zaprla. Drugi dan ju seveda ni bilo v urad in ker je bil eden odsotnih uradnikov blagajnik, je ravnatelj takoj oba osumil, da sta pobegnila. Radi tega so tudi takoj telegrafirali titalico za njima v vsa glavna mesta v Evropi. Ko so na to zvečer osumljena reveža izpustili iz zapor, se je še le pojasnila zadeva.

Tatvine pri gališki železnici.

KRAKOV 8. (Izv.) Že štiri leta so sistematično ropali in plenili tovorne vozove železniške proge Levov-Tarnov. Sedaj pa je žandarmerija vendar izsledila 24 krivcev. Pri njih doma so našli cela skladišča ukradenega blaga.

Smrt češkega socialista.

PRAGA 8. (Izv.) V neki kavarni v Libenu pri Pragi je zadel kap češkega socialistovskega poslanca Černega. Umrl je čez nekoliko minut.

Goljufija pri denarnih zavodih.

ČERNOVICE 8. (Izv.) Ravnatelj tukajšnje rusinske banke Kohuta in trgovca Eisenkrafia so zaprli, ker sta v zvezi z velikimi goljufijami pri rusinskih rafajznovkah.

Nesreča na morju.

REKA 8. (Izv.) Poveljnik Cunardovega parnika je na svojem potu iz Reke v Liverpool pri križišču 37 stopinje in 42 minute severne širine in 7 stopinje in 26 minute iztočne dolžine rešil v sedmih colnih 98 potnikov in pomorščakov francoskega paraika „St. Augustin“, ki se je potopil z vso pošto in blagom dne 3. januarja blizu mesta rešitve preostalih.

PODLISTEK.

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Episai Ksaver Šander @jaleki. — Preval A. K.

Glavno pa je bilo in njima tudi najljubše ono samotno drugovanje po sedaj opustelih poljih in logih okolice v gluhosti in varnosti jesenske pokrajine. Tu ju je spremljal edino le vesel klik kosa, ali pa je visel visoko v zraku sokol, krožeč nad njunima glavama, ali pa ju je ob robu gozda iznenadilo krasno radovedno oko srnlno. Peš in na konju sta tako pohajala ure in ure. Često in prečesto sta brez besedi tako hodila drug poleg drugega, samo roki sta se držali, oči pa izgubljale v žarkih — zvezstih pogledih. Najljubši jima je bil izprehod — daleč od ceste in polja — zadaj za dolgimi in širokimi livadami ob potoku, gosto obrasteli s visokimi starimi vrbari in jeseni. Ure in ure sta hodila tod po stezi, zadovoljna in srečna, samo, ker sta si bila blizu drug drugega. Ivan se je sedaj vtopil v ono morje slasti in duševnega uživanja, ki ga daje tako drugovanje z lepo ljubljeno ženo, z ženo umno in poletne duše. Tu se je vsak trenutek zazibal silen val naplemenitejših in najčistejših čustev ali se zablistala visoka, fina — tanka misel, okrašena z duhovitostjo in leplim, ukusnim izrazom. Bil je vedno bolj očaran in navdušen po tej

Nemška in madjarska hegemonija nesreča za monarhijo.

Dr. Aleks. pl. Valda-Voevod, člen ogrsko-hrvatskega parlamenta, priobčuje v reviji „Oesterreichische Rundschau“ pod naslovom „Slovani, Nemci, Madjari in Romuni“ razpravo, v kateri obsoja tisto dosežanje politike, ki so jej ustvarili v podlago dualistični ustroj monarhije. Zahteva nove politike, ki bo jačila Habsburško monarhijo in imela odporne sile proti ruski imperijalizmu. Avtor trdi, da je ohranitev te naše monarhije eksistenco vprašanje za vse nje narode in se trudi s konstruiranjem dokaza, da bi se med eventualno po Rusiji osvojenimi Slovani te monarhije na eni in ruskim imperijalizmom na drugi strani odprli: socialni, verski jezikovni, kulturni prepadi, ob katerem bi bilo izključeno vsako nadaljno razvijanje teh narodov.

Kar pravi avtor o potrebi, da Avstrija obstoji, je resnično, in — ni novo. Ves respekt pred intelektom gospoda dr. Valda-Voevoda, ali opozoriti ga moramo vendar, da je to resnica že pred njim naglašal nekdo drugi, ki je po svojih kvalitetah in svoji veljavi pred vso Evropo nekoliko več tehtal, nego on — g. avtor razprave v „Oesterreichische Rundschau“. To je bil slavni češki historik in politik František Palacky, ki je avtor izreka: Če bi Avstrije ne bilo, bi jo morali ustvariti!

Temu spoznanju se tudi avstrijski Slovani sploh niso odteljali. Posebno dandanes ga ni pametnega slovanskega politika v tej monarhiji, ki bi se hotel izgubljati v ideologijo kakšnega slovanskega romantizma in nebuloznega vseslovanstva. Vsi vemo, da moramo biti realni politiki, računajoči z dejstvi in stremelci le po možnostih.

Vendar, ali pa ravno zato, ne bi mogli pritrditi avtorju gori navedene razprave, v kolikor hoče predstavljati ruski imperijalizem kakor nekako pošast, s katero mora biti naša monarhija le v boju, kakor da te pošasti grozi vse zlo in vsa nesreča. Zgodovina vsaj — in ta menda tudi nekaj pomenja tako za sedanost kakor za bodočnost — ne govori za stališče g. avtorja. Koliko vojen pa je že imela Avstrija za Rusijo za resnične avstrijske interese? Gospod avtor naj nam jih le našteje!

Da, mi avstrijski Slovani imamo interes na tem, da se ta monarhija ohrani. Istotako pa je naš življenjski interes, da ta monarhija preneha — taka, kakor je bila doslej: z vsemi nje zmotami, z vso svojo iz temeljev zgrešeno državno politiko na znotraj in na zunaj!!

In stem prihajamo do onih izjavljanih razprav, glede katerih se z g. avtorjem — strinjamo! Citirajmo!

„V državi, ki jo tvorijo narodno tako heterogeni elementi, ne more med posamičnimi narodi nobena stvar vzbujati tako globokega nezadovoljstva, kakor ga vzbuja zavest zatiranja iz narodnih motivov. Proglašanje nemške hegemonije v Avstriji in madjarske na Ogrskem na podlagi nagodbe je bil prvotni vir notranji slabosti obeh polovic monarhije. Nemci niso mogli vzdržati svoje hegemonije, ker se v Avstriji resno izjavljala (???) enakopravnost vseh narodov, dočim more madjarska oligarhija — na nesrečo tudi ogrskih ljudskih mas — vzdrževati svojo hegemonijo le s poznanimi sredstvi terora in korupcije. Za hegemonijo enega plemena je v predpogoj premoč tega plemena, a posledica temu je zatiranje drugega naroda.“

Na to dokazuje avtor, da je nemška hegemonija v Avstriji nemogućna že zato, ker se je celo v minulosti, pred vsitvaritvijo dualizma, pokazala iluzorična! Prav! Vendar se avtor kaže velikega optimista, ko meni, da ga v Avstriji ni več Nemca, ki bi se mislil na tako hegemonijo. Tudi mu ne moremo prav verjeti — četudi bi najradostneje pozdravljali, ako je resnično —, ko nam pripoveduje, da je že mnogo madjarskih politikov, ki uvidevajo, da s takimi sredstvi, kakor doslej, ne bo možno trajno vzdrževati madjarske hegemonije. Mnogokateri Madjar — zatira avtor — proklinja že v svoji vesti dejstvo, da niso na Ogrskem izveli zakona o ravnopravnosti narodnosti v duhu Deakovega, marveč da so ta zakon z nogami gazili do danes.

Z zadoščenjem bi pozdravljali to sporočilo, ali nedostaja nam vere.

Zopet pa je popolnoma resnično, kar piše avtor o posledicah dosedanj madjarske politike napram Hrvatim.

Mesto močne za Slovane privlačne in srečne Hrvatske, vidimo radi nje boja za svoje državno pravno položeno deželo, obsojeno v cunjizem. Bratje na Balkanu so izvajali svobodno narodno državo, nas pa nočejo rešiti niti madjarskih železniških uradnikov, ki nas zasramujejo. Tako kliče ljudski glas. Voditelji svetujejo: Ostanite zvesti! Saj muka traja šele kakih 40 let in mi ne moremo in ne smemo iskati svoje sreče izven monarhije. Slovaki silijo: Mi smo najlojalnejše ljudstvo Avstrije; zakažj torej nimamo toliko svobode v svoji domovini, kolikor je imajo Srbi in Bolgari v Skoplju? Pa se

vendar oglašajo Hlinka, ki je eno leto, Juriga, ki je dve leti, Ivanka, ki je eno leto, in Hodža, ki je le tri mesece ječal v ječi radi svojega „boja proti madjarski državni misli“, in govore: Hladno kri! Slovaki, kakor mal, dinastiji zvesto udan narod, morejo le v tej državi zagotoviti potomcem bodočnost.

Z ostriimi besedami obsoja avtor na to madjarske državne in politike, ker še sedaj, ko so nas balkanski dogodki tako nemilo presenetili, nočejo odnehati od dosežanja blazne politike, ker se udajajo nadi, da jim Nemci vnovič pomorejo k ohranitvi madjarske hegemonije. Nič se niso naučili iz zgodovine zadnjih 45 let!

Če bodo Madjari hoteli bodočnost monarhije le ob madjarski oligarhični hegemoniji in če se nikakor ne morejo preriti do spoznanja, da interes avstro-ogrsko monarhije zahteva izvedbo narodne enakopravnosti, potem se pač izvede presnova monarhije brez teh gospodov in proti njim. Narodi se ne puščajo krmiti z iluzijami, oni hrepene po dosegli narodnih idealov. V Avstriji ni možno vladati proti Slovanom. — Ne narod proti narodu, ampak skupno drug poleg drugega in eden z drugim — to mora biti politično geslo za bodočnost.

S temi zlatim besedami zaključuje avtor svojo razpravo, ki smo jo seveda podali tu le v kratkem ekserptu. Dočim začenja s silkanjem ruske pošasti — pri čemer mu ne stoji ob strani zgodovina — pa se mu je v poznejših izjavljanih izborni posrečila slika resnične pošasti, od katere grozita monarhiji vse zlo in vsa nesreča.

Taj pošasti, nemški in madjarski hegemoniji, velja boj vseh, ki res žele dobro monarhiji in vsem nje narodom!

Proti progibanju Poljakov v Nemčiji

se je vršil dne 6. t. m. v Pragi shod, na katerem je imel državni posl. dr. Kramar znamenit govor. Govornik je izjavil: Čehi morajo najodločneje protestirati proti razlastitveni akciji in proti nasilstvu na Poljaki v nemški državi. Čehi ne protestirajo proti temu iz narodnega sovraštva proti Nemcem, ampak iz principov pravičnosti in humanitete. S tem protestom bi morali Čehi nastopiti celo tudi tedaj, ako to nasilstvo ne bi prihajalo od nemške, ampak od slovanske strani. Boj, ki ga bijejo poznanski Poljaki z obdudovanja vredno žilavostjo in odporno silo, služi vsemu Slovanstvu, torej tudi bodočnosti Rusije. Zato je Rusiji v dolžnost, da podpira Poljake v tem boju in izvaja tudi konsekvence iz tega na poljskem ozemlju v lastni državi. Pa tudi Poljaki morajo razumeti, da si nemštvo, ker je po zmaga balkanskih držav postavljen na jugovzhodu močan zid proti nemškemu Drangu nach Osten, prizadeva, da ta Drang preloži na bližnji Vzhod. Zato apelira avtor na Poljake, naj z ozirom na to umejo veliko vrednost misli slovanske solidarnosti in naj se oslonijo na svoje slovanske brate, tudi če Rusija ne bi bila pravična nasproti njim.

Na to je poljski drž. posl. Tetmalier pozdravil Čeha v imenu Poljakov, zagotavlja, da bodo poznanski Poljaki vstajali v boju v trdni veri, da zmaga. Sprejeta je bila resolucija, ki protestuje proti nasilstvom na poznanskih Poljaki in proti razlastitvenemu zakonu.

Seja mestnega sveta

se je vršila sinoči in je rešila 5 točk dnevnega reda ter pričela generalno debato o proračunu.

Ob 8 in trideset je župan otvoril sejo ter predstavil zbornici grofa Rosettija, potomca ustanovitelja „darila za knjigo o tržaški zgodovini ali statistiki“, katero podeljuje mestni svet. Predlog, da se da to darilo znanemu tržaškemu zgodovinarju Jacopo Cavalli, je bil seveda enoglasno sprejet.

Po prečitani zapisnika je naznanil župan, da se je vdova po pok. Alojziju Gorlupu zahvalila za počaščenje spomina njenega pok. soproga. — Baron Peter Morpurgo, ki je bil v zadnji tajni seji izbran v odbor blagotvornega društva (publike beneficence), se je zahvalil in ne sprejme odborništv. Treba bo voliti drugega.

Kot tretja točka dnevnega reda je bil predlog za pokritje naknadnih kreditov za zgradbo tramvajske črte Goldonijev trg — Sv. Sobota.

(V letu 1903. dovoljenega kredita v znesku K 4.800.000 se je namreč doslej porabilo K 4.797.506.45. V tem znesku pa so tudi stroški za nakup nekaterih zemljišč, ki se po odtečenju potrebnih parcel lahko zopet prodajo ali vporabijo v druge namene; ti stroški znašajo K 83.587. Poleg tega se je tudi nekaj prihranilo, dasi je všteto kot trošek, in ostane dovolj sredstev v pokritje še manjkajočega zneska K 91.296.—). V svrhu amortizacije kredita v znesku K 4.800.000 najetega za zgradbo te tramvajske črte, naj se dovoli dohodek iz davka na tramvajske listke do zneska K 12.000.

Svet. Puecher se pritožuje, da je večina tako dolgo zavlačevala rešitev tram-

vajskega vprašanja, kar je velika škoda za občino, ker je sedaj vse dražje, nego je bilo pred 8—10 leti. Tudi o amortizaciji dolga K 4.800.000 se je moralo misliti že tedaj, ko se ga je najelo, leta 1903, ne sedaj. Graja mestno upravo. Socijalisti bodo glasovali proti.

Predlog je sprejet.

Sledila je četrta točka dnevnega reda: nakup zemljišča tab. št. 2205 v Spodnji Čarbolli v viali Tartini št. 10, 12 in 14 od penzijskega zaklada avstr. Lloydja za znesek K 182.000.

Svet. Arch izjavi, da bo glasoval proti, ker se mu zdi ta kupčija slaba. Kupuje se hiša v svrhu, da se podere, in da se tam napravi cesta, zato za občino hiša kot taka nima vrednosti, temveč le zemljišče, in tako bi se plačalo to zemljišče po K 260 kvadratni seženj. To pa je dosti predraga cena za oni kraj in zato je kupčija slaba.

Svet. Černivec prosi pojasnila, zakaj se prav za prav kupuje to hišo. V poročilu se namreč na enem mestu hvali hišo, ki da ima 48 stanovanj in da je dobro ohranjena, na drugem mestu pa se pravi, da se bo moralo hišo podreti.

Svet. Braidotti pojasni, da nakup vprašanih zemljišč ni slaba kupčija v tem slučaju, ker občina bo na vsak način potrebovala oni prostor in bi ga pozneje morala prav gotovo plačati dosti dražje. Dokler bo pa hiša stala, se bo rentirala po njegovem računu po 4.37%. Hišo naj se drži do zadnjega, dokler ne bo skrajne potrebe otvoriti ceste. V smislu pogodbe pa lahko občina plača kupnino šele po treh letih proti 4%, obrestim, kar za sedanje razmere gotovo ni drago.

Svet. Ravasini bo glasoval proti, ker po njegovem menenju je treba prej imeti potrebo in sredstva, potem šele kupiti, ne pa narobe, kakor se to dogaja sedaj. Dokazuje upravičenost svojega prepričanja s citiranjem slučajev trga Peruginu, kjer se je nakupilo sedaj neporabno zemljišče Campanella, ki stanejo mesto letnih K 20.000 itd. itd.

Svet. Černivec bo z ozirom na pojasnilo svet. Braidottija glasoval za predlog.

Po nekaterih razjašljenih referentah se predlog sprejme.

Peto točko dnevnega reda je tvorilo vprašanje ženskega ljudskega prenočišča.

Predlog pravi, naj se ustanovi v ljudskem prenočišču v ulici Gastpare Gozzi v pritličju oddelek za ženske. Prostora bi bilo za 36 žensk. Vodstvo prevzame — kakor za moška ljudska prenočišča — občno blagotvornostno društvo. Napravni stroški znašajo K 19.100. — Cena prenočiščem bi bila jednaka cenam za moške: po 30 vin. za eno noč, po 24 vin. za več ko 7 noči skupaj.

Svet. Puecher predlaga z ozirom na manjše zasluške žensk od možkih tudi nižjo tarifo za prenočišče, in sicer 10 vin za eno noč in primerno manjši znesek za več nego 7 noči skupaj.

Svet. Doria vpraša, koliko manjši bi bili dohodki, če se določi cena po 10 vin.

Referent pojasni, da bi bili dohodki za približno 1900 K manjši.

Svet. Černivec predlaga tarifo: za eno noč znaša cena 20 vin; za več ko 7 noči zaporedoma primerno znižana cena.

Pri glasovanju se sprejme predlog magistrata glede ustanovitve ženskega prenočišča glede cen pa Puecherjev.

Šesta točka: imenovanje odborov občinskih gimnazijam in realkam ter nadzorstvenega sveta liceja je bila sprejeta brez debate v obliki magistratnega predloga.

Nato je pričela

razprava o proračunu za l. 1913.

Pričakovalo se je, da bodo socijalisti kot opozicijska stranka nastopili bolj energično proti večini, posebno radi nepopolnega predloga finančne komisije, naj se pokrije primanjkljaj s povišanjem najemninskega davka. Toda to orožje jim je vzel iz rok poročevalec finančne komisije.

Svet. Arch, ki je prav kratko, zato pa jedrnat izjavil: Tudi kot poročevalec fin. komis. sem bil nasproten povišanju najemninskega davka; zato vam s tem večjim veseljem poročam, da je ravnokar k. kr. vlada odobrila lazi sklenjeni zakon glede nekkih taks, ki bodo prinašale letno K 70.000, v sled česar ne bo potreba povišati najemninskega davka.

Dvorni svet. Laščak, zastopnik vlade, izjavi, da bo k. kr. vlada po proračunski razpravi v mestnem svetu odločila, če se morejo odobriti povišane občinske doklade in to povišanje „poštevala, če se bo prepričala, da se jim ni mogoče izogniti in da se mestni svet drži direktiv, danih mu v ekonomičnih zadevah lani z ministerjalnim rešiptom. Priporoča previdnost pri sklepanju.

Svet. Puecher hoče vporabiti priliko proračunske razprave, da precizira stališče socijalistov nasproti mestni upravi in posameznim strankam. Glasoval bo seveda proti proračunu, ki je četrti in zadnji, ki ga

predlaga sedanja večina pred novimi volitvami. Iz vsake strani proračuna se vidi, da se hoče hraniti. Pa ljudstvo ne bo moglo biti zadovoljno, če se ne bo zanj žrtvovalo. Kar se tiče pokritja, je zbrala finančna komisija najslabšo in antidemokratsko pot. Proračun je prav mestvor. Večina krivi vlado, toda kriva je le sama, ker se vladi udaja. Kajti jasno je, da je pri proračunu rešitveni pomagala neka „em'nenza griglia“. Večina doslej še ni rešila nobenega važnejšega vprašanja, tista pa, ki je rešila, so rešena le polovičarsko in slabo.

Večina, ital.-lib. stranka je stranka, v katero se stekajo vsakovrstni elementi brez skupnih interesov, in nima jasnih načel. Glavno oporo ima v buržoaziji, kapitalistih, ki vladajo, tudi če ne sede v zastopih. Nato poveličuje socialistično idejo in proletarijat, kateremu pa ne s'adajo postopaci-lopovi. Socijalistična stranka je baje edina, ki ima še ideale, vse druge so preveč materialistične! Ital.-lib. ima samo še nacionalno idejo, ki pa več ne zadostuje in ne vleče, zato se boji vlade, trijalizma itd. Želj, da bi pokazala ital.-lib. stranka več življenja ter jo pozivljala na boj.

Dvorni svet. Laščak zavrne Puecherjevo insinucijo, češ da se je vlada vmešavala v poslovanje mestnega sveta pri sestavljanju proračuna. Vršila se je le enkrat konferenca med njim in županom, pri kateri je bil navzoč poročevalec finančne komisije, v zadevi proračuna. Konferenca pa je bila neobvezna in je imela namen, Laščaka obvestiti o načinu pokritja primanjkljaja.

Župan potrjuje to Laščakovo izjavo.

Na Pittonijevu vprašanje, kakšna konferenca da je to bila, in na protest, da niso bili povabljeni k njej soc. posl., pojasni.

Župan, da je to bil le privaten pogovor, za katerega prevzame on osebno vso odgovornost.

Prihodnja seja jutri zvečer ob 7.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Dne 7. t. m. je umrl v Barkovljah gospod Kristijan Zuban, posestnik in ribiški zapriseženec. Pokojnik je bil vsikdar pošten sin svojega naroda in neomajno udan narodni stvari. V enakem narodnem duhu je vzgajal tudi svojo rodbino. Časten mu spomin!

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 3 popoldne.

O slavizaciji Jadranske obali je blebetal te dni „Piccolo“ vnovič, ker je Grljan prešel v last slovenske hotelske družbe „Grljan-Miramar“. In kakor je že navada pri tem glasilu za vzdrževanje fikcij in pretvarjanje dejstev, piše tudi to pot, kakor da so se Slovani na zavraten način polastili kosa italijanske posesti. Po njegovem je vsa obal od Trsta pa tja do Furlanije laška posest. Mi da smo pretrgali kontinuiteto te laške posesti in se zarili vanjo kakor kaka zagvozdna. Pa še tako neslan — in zato tudi smešen — je „Piccolo“, da spravlja to „penetracijo“ v zvezo s sedanji dogodki na Balkanu, oziroma s stremiljenjem Srbije po dohodu do Jadranskega morja. Po njegovem tudi ta slučaj opravičuje nasprotovanje Italije proti uresničenju zahteve Srbije. So pač smešni, malenkostni in ob enem drzni, ko take očitne laži — kakor je n. pr. ta, da je bilo obrežje pri Grljanu in Miramaru vedno italijanska posest — jemljejo v podlago za svoja čitjanja radi pretvezno ekspanzivne in osvojevalne politike Slovanov. Če že hočejo govoriti o narodni posesti, potem trdimo mi v soglasju z resnico, da je bila obal od Trsta pa do Tržiča vedno slovanska posest. Tista kontinuiteta italijanske posesti ni torej nikdar obstojala in naša hotelska družba bo le ohranjala nam, kar je bilo vedno naše. Gospoda naj le pogledajo v zemljiške knjige! Kakov izjemni slučaj ne ovrača še pravila.

Veliko pametneje je pisal „Indipendente“. On ne obtožuje Slovanov, ne kriči o kakih zavratnostih, ampak stavlja jim fatalno vprašanje: Saj smo vas pravočasno svarili — zakaj ste prespali priliko? S pravim turškim fatalizmom — pravi „Indipendente“ — so Italijani (da-si so bili pravočasno opozorjeni na „nevarnost“) puščali, da pride poguba nad nje.

Smešni pa so se pokazali oni pri „Piccolo“ še posebno s tem, da ob tej priliki nočejo navedati naše hranilnice z nje pravim imenom. Govore le o neki slovenski hranilnici, o nekem slovenskem konsorciju in o neki slovenski banki. Glejte, glejte! Sedaj, ko govori o dogodkih, ki govore o solidnosti in jakosti tega zavoda, sedaj ne pozna „Piccolo“ imena tega zavoda. Ko pa je nedavno temu uvel infernalno kampa-njo, s katero je hotel na zločinsko-hudoben način ukrasti zavodu kredit in ugled, mu z lažmi izpodkopati zaupanje med ljudstvom ter izzvati nad-enj najhujo krizo: o, tedaj je podla in zlobna duša dobro poznala ime našega zavoda in je pisala izrecno, pravilno slovenski „Tržaška posojilnica in hranilnica“.

In narodu slovenskemu je usojeno, da se mora dan na dan s takimi — ljudmi ruvati in pehati za vsako mrvo najelementarnejše človeške in narodne pravice!!

V nedeljo ob 6 zvečer = PLESNA ZABAVA = pev. društva „Trst“ v Rojenu v Kons. društvu. - Vstop prost

C. kr. pošto upravo v Trstu smo že opetovano opozorili na neznosne razmere, ki vladajo pri oddajnih poštah uradih toli v Trstu, kolikor in še posebno tudi po vsej Soški dolini. Nevednost ljudi, vposlanih na naših poštah, sega tako daleč, da ne vedo niti tega, kje je Kanal v Soški dolini! Kraj torej, ki ima garnizijo in razne državne oblasti. Razprodajalcu našega lista v Kanal smo odposlali „Edinosti“ dne 4. t. m. pred 6. zjutraj. Naslov je tiskan, torej jasen tudi za najšibkejšega očesa. Naslovljenec pa je prejel pošiljatev komaj 7. t. m. Torej namesto dne 4. t. m. popoldne, komaj 4 cele dni pozneje! Kod je list vse romal, to naj ve oni g. poštni uradnik, ki je morda hotel iskati kak nov Kanal bogve kje. To ni prvi slučaj, ki ga beležimo tu. Tako neredno dostavljanje našega lista provzroča upravi občutno škodo, naročnikom pa jezo. Ti se pritožujejo dan na dan, kako neredno prejema list. Osebito sedaj, v tako važnih časih, ni težko umeti, kako ne ljubo je naročnikom, ako ne dobivajo lista pravočasno, ampak 4 dni pozneje; najbolj ne ljubo pa je nam, ko trpimo pri tem poštnem neredu občutno znatno škodo. Ker vidimo, da so vse pritožbe brezuspešne, bomo morali že začeti z zahtevanjem povrnitve provzročene izgube.

SOKOLOVA MAŠKERADA
se bo vršila letos že to soboto, na kar opozarjamo posebno ljubitelje plesa!

Rakovo pot gremo z jezikovno ravnopravnostjo pri naših finančnih oblastih. Nekega vpokojenega državnega nameščence, ki biva sedaj v Trstu, ima v evidenci finančna uprava v Gradcu. Do novega leta letos je dobival z denarjem nemško-slovenski izkaz: Buch-auszug — Knjižni izvleček. — Die Finanzverwaltung zahlte — Finančna uprava plača. Letos s 1. januarjem pa je tiskovina samo nemška.

Imamo pa v rokah tudi tak izkaz primorske finančne uprave za nekega vpokojenca slovenske narodnosti. Na tej tiskovini pa čitate le Buch-auszug in Estratto del libro itd.

Kakor vidimo, je začela ladija avstrijske državne finančne uprave veselo in korajžno pluti preko vseh zakonov o jezikovni ravnopravnosti, preko vseh pravic Slovencev. Mesto, da bi napredovali, gremo rakovo pot. Izgubljamo še to, kar smo že uvažili. To boli. Hudo je, ko se ne moremo dokopati do kake pravice. Ali stokrat hujše je, če ti jemljejo še to, kar so ti bili že dali. In kakor krvava ironija nas zadevijo to: čim več se govori o prečnem jugoslovanskem vprašanju, čegar sestaven del smo tudi mi, čim opravičeneje bi smeli potemtakem pričakovati, da nas vsaj sedaj začno upoštevati že radi interesa države, tem prezirljiveje in frivolneje se postopa proti nam v jezikovnem pogledu.

Vemo, da je takov le Buchauszug le malenkost, ki nam sam po sebi ne more niti nacionalno bogve kako škodovati. Ali simptom je to za splošno razpoloženje, za duh, ki vlada v naši državni upravi nasproti nam. Duh neprijaznosti je to, duh nasprotstva — tendenca preziranja in zatiranja! Kakor je v malem, tako je v velikem! Je prišlo pač tako, ker imamo tam gori na Dunaju le strankarsko in frakcijsko politiko, nimamo pa skupne narodne politike. Posamični poslanec pa ne imponira nikomur tudi ob najboljši volji.

Drugi naprej, mi rakovo pot. Malorusi dobe vseučilišče. Italijane obsipava vlada z dobrotnostjo, Čehi prosijo, naj se sporazumejo z Nemci, Poljaki so itak že od nekdaj zaviti v mehko pavlo, o Nemcih niti ne govorimo... spričo tega zadobiva tista, za naš jezik izgubljena tiskovina finančne uprave na Štajerskem in v Primorju svoj vznemirjačji pomen.

CM podružnica za Kolonjo. Pripravljalni odbor za snujajo se CM podružnico za Kolonjo vabi rodoljube tega okraja na važen sestanek, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo 12. t. m. ob 3 pop. v prostorih kons. društva na novi cesti v Kolonji.

„Silvestrov večer“ v Lonjerju je uspel prav dobro. Posebno zadovoljstvo med občinstvom pa je vzbudila dvodeljanska igra „Anarhist“, katero je pisatelj, g. Štoka, tako sestavil, da pripravi občinstvo v veselje in zadovoljstvo. Za tem so se izvajale razne pevske ter godbene točke. Godbene točke je izvajala domače glasbeno društvo „Volarič“. Zahvaljujemo se pa tudi gosp. Čoku za krasni zaključni govor „Silvestrovega večera“. O polnoči se je pričel ples, ki je tudi prav dobro izpadel.

Opozarjamo ob tej priliki, naj bi slavna bratska društva na svojih odrih uprizarjala to lepo dvodeljansko igro „Anarhist“, s katero bo občinstvo prav zadovoljno.

Kdor ni še dobil vabila za „SOKOLOVO MAŠKERADO“, naj se še danes zgleda gospej Bičkovi v „Narodnem domu“.

Nevročljive pošne pošiljke. C. kr. pošto ravnateljstvo nam je doposlalo seznam onih priporočenih in navadnih nevročljivih pošnih pošiljatev, ki so bile v mesecu decembru 1912 v oddelku za nevročljive pošne pošiljke komisijonelno odprte, a so njih odpošiljatelji neznan. Seznam je priobčen v polnem obsegu v tukašnjem uradnem listu „Osservatore Triestino“.

Pevsko društvo „Trst“ priredi v nedeljo, dne 12. t. m. „Družinski večer“ v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu z raznovrstnim sporedom. Po sporedu ples. Vstopnina prosta.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala „Kolinska tovarna kavinih primesij“ zopet lepo vsoto 1000 K. Ta prispevek je glasen poziv slovenskim zavednim gospodinjstvom, da uporabljajo predvsem in redno kavinne primesi Kolinske tovarne z etiketo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Trstu je tovarna za mlo Godina in Vondraček jela izdelovati mlo v korist družbe sv. Cirila in Metoda in je tudi že poslala vsoto 50 K. Pozdravljajoč to novo slovensko podjetje želimo, da bi vrlo uspevalo in donášalo prav mnogo kron naši prepotrebni družbi.

Omizje v restavraciji Vuga v Grobelnem je nabralo za CM družbo za novo leto s posredovanjem gđc. Lojzike Segula na Silvestrovo 30 K. Zaloga puntigamskega piva v Ljubljani je pozdravila družbo za novo leto z 10 K. Hvala!

Dar iz Bosne 20 K je poslal g. Žmavc CM družbi „za najvažnejši „rdeči križ“ lepe naše domovine, skupljen od slovenskih tovarišev na še zmlraj turški meji“. Iskrena hvala!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je opozorila začetkom decembra 1912. l. svoje oskrbnike in zaupnike, da naj odpro družbine nabiralnike. Družba je dobila precej denarja iz nabiralnikov. Pri ogledovanju knjižice o nabiralnikih, opazilo se je pa, da je še mnogo oskrbnikov, ki še niso leta 1912. odprli svojih nabiralnikov. Prosimo še enkrat, da naj ti oskrbniki svoj nabiralnik odpro, ter odpošljejo nabrani denar po pošto ali poštini nakaznici Ciril Metodovi družbi. Naj se ne gleda, ako je znesek majhen! Vsak dar bo dobro došel.

Razpisana profesorska služba. Na c. kr. državni gimnaziji v Pali je razpisano mesto pravega učitelja za klasično filologijo kot glavni in nemščino kot postranski predmet. Prošnje do 20. februarja 1913. deželnemu šolskemu svetu istrskemu v Trstu.

Slovensko gledališče.

V izložbi slovanske knjižarne Josipa Gorenjca so izlozene fotografije našega slavnega gosta, prvega opernega baritona Marka Vuškovića, ki bo nastopil v nedeljo ob 8 zvečer v naslovni ulozi Zajčeve prekrasne opere

„NIKOLA ŠUBIĆ ZRINJSKI“.

O čislaneu gostu, ki je še pred kratkim gostoval z velikanskim uspehom v Pragi, Dunaju, Varšavi prinesli so časopisi naravnost pravcane slavospeve. Tudi mi smo lahko ponosni, da bomo imeli v nedeljo v naši sredini umetnika svetovnega slovesa.

G. Vušković ni le izborni pevec, temveč tudi prav tak igralec in kot tak je ljubljene zagrebškega občinstva.

V nedeljo bomo torej imeli redko srečo, čuti pevca bratskega nam hrvatskega naroda, ki je ne le ponos Hrvatov, temveč tudi naš, kajti Vušković je rojen Dalmatinec. Ker bo gledališče gotovo nabito do zadnjega kotička, priporočamo, naj si vsak še pravočasno preskrbi vstopnico, ki se prodajajo vsak dan pri dnevni blagajni v Narodnem domu.

Predstava se vrši izven abonementa.

Tržaška mala kronika.

Trst, 8. januarja.

Tatvina v trgovini. Včeraj popoldne je prišel po ulici Cavana neki človek, ki se je ustavil pred trgovinami in končno obstal tudi pred trgovino zlatarja Anese Comincio, ki je bil pred nekaterimi dnevi na zelo predrzen način okraden, kakor smo poročali. Anese je urejal nekaj v izložbi in je zagledal onega možaka zunaj. Bil je prav tisti, ki ga je tedaj v trgovini napadel in ga oropal. Anese je dal dotičnega aretirati.

Na policiji je Anese natančneje ogledoval aretiranca. Zdel se mu je zelo podoban, vendar pa ni mogel z vso gotovostjo ugotoviti, ali je oni ropar ali ne. Aretiranec se

†
Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš preljubljeni oče, stari oče in tast, gospod

KRISTIJAN ZUBAN

posestnik in ribiški zapriseženec v Barkovljah

predvčeršnjim ob 12 popoldne, previden s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb zemskih ostankov preblagega pokojnika bo danes, 9. januarja 1913 ob 3 popoldne iz hiše žalosti na obrežju na barkovljansko pokopališče.

BARKOVLJE, 9. januarja 1913.

ANTONIJA, soproga.
Ivan Marija, Andrej, Matej in Ivan, sinovi. Josipina in Ana por. Colugnati, hčere.
Benedikt Colugnati, zet.

†
Potrtim srcem naznanja podpisana vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je gospod

ALOJZIJ PIPAN

posestnik v Mavhinjah št. 5

po dolgi in mučni bolezni, v 54. letu svoje starosti, previden s svetotajstvi za umirajočega, danes ob 6 zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v petek ob 9 zjutraj iz hiše žalosti naravnost na pokopališče.

MAVHINJE, dne 8. januarja 1913.

ŽALUJOČA RODBINA.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so si prizadevali na katerikoli način počastiti spomin našega predragega rajnika

Avgusta Praprotnika

bivšega župana, trgovca, posestnika itd.

in nam v težkih urah lajšali bridko bol, izrekajo najiskrenejšo zahvalo

žalujoči ostali.

Lokev na Krasu, 8. prosinca 1913.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13.

Restorani CROCE, ST. ANTONIO, RIVIERA

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhanev, prstanov s dijamanti in bres dijamantov, krasne verižice, alate in srobre na moške, vse po konkurenčnih cenah

Restorani CROCE, ST. ANTONIO, RIVIERA

Zdravilno pivo dvojnega kvasa Val zdravilni ga priporočajo.
Odlikovano na 7 razstavah. : **S. STEFAN** : Odlikovano na 7 razstavah. :
Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Najboljše dunajske in kranjske KLOBASE

se prodaja

v prekajevalnici - bifeju KLANČIČ

ulica Torre bianca št. 32 in podružnici v Largo Santorio

po najugodnejši ceni - 12 parov majhnih ali 6 velikih po 1 K.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti neizmisljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

Je vedel vedno zelo mirno in je odločno zatrjeval, da je nedolžen, da se zove Jernej Mirco, star 39 let, iz Belluna v Italiji. — Zatrjeval je, da je prišel dne 30. decembra iz Tirolskega v Trst, odtod pa da mora potovati v Podravlje pri Beljaku na Koroškem.

Prišel je v Trst iz Benetk s parnikom „Almisso“, pustil svoj kovček v kavarni „Univero“, hotel se zvečer odpeljati. Do tedaj si je hotel nekoliko ogledati mesto, pa so ga končno spoznali in aretirali.

Nenadna smrt. Snoch ob polidnevih je neki delavec Ivan Dapret, star kakih 50 let šel po ulici Madonna del mare. Nena doma mu je postalo slabo in zasedel se je na tla. Nekateri mimoidoči so ga vzdignili in spemili v bližnjo trgovino, kamor so poklicali potem zdravnika rešilne postaje. Toda preden je zdravnik prišel, je bil revež že mrtev. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Justu.

Poizkušeni samomor. Devetnajstletna uradnica Antonija Dobriga, stanujoča v ul. dei Giuliani št. 33, se je vsled ljubzenskih mezd hoteli usmrtiti in je izpila večjo množino hipermangana. Poklicani zdravnik rešilne postaje je je podal prvo pomoč, a jo je pustil potem v domači oskrbi, ker njeno zdravstveno stanje ni bilo nevarno.

Ljubimkino maščevanje. Peter Castello, 37letni delavec, rodom iz Taranta, stanujoč v ul. delle Sette fontane št. 221, je že dalj časa živel „na vero“ z 20letno Alojzijo Paroma iz Lecce. Ker pa se je sčasoma naveličal, je je dal slovo. Zaprtačenka je vzela s seboj ključ Castellovega stanovanja, in ko je bil Castello odsoten je vrla v stanovanje ter razbila v njem vse pohištvo. Castello je ljubezljivo ljubimko ovadil policiji.

Velika tatvina v Solkanu. V noči od 2. na 3. t. m. so vrdli tatovi v Solkanu pri Gorici v vilo, katere lastnica je gospa Lidija de Nordis. V vili ni nihče stanoval. Pokradili so veliko množino raznih predmetov, zlasti pa perila, toda ni se jim posrečilo uiti roki pravice, kajti bili so aretirani v Gorici prav tedaj, ko so poskušali pravkar drugo tatvino. Eden teh lopovov je bil 30letni Fortunat Ličen iz Podgore, človek, ki je bil že nešteto krat kaznovan zaradi tatvin in drugih pregreškov.

Okrožno sodišče v Gorici se je nato brzojavno obrnilo na tržaško policijo, da bi zasledovala tatove tudi v Trstu, kamor so najbrž spravili ukradeno blago. Vrdelski policijski komisarjat je nato storil vse mogoče, da bi prišel na sled onim, ki so tatovom udružili vrečo. Zato je izvršila hišno preiskavo v stanovanju 36letne Florentine Gaigerjeve, ki je rodom iz Zgoranje Bele na Zgornjem Koroškem in stanuje v ul. Farneto št. 16. Gaigerjeva je bivša prostitutka in priležnica aretirane Ličene, ki jo je izdajal za svojo ženo. Spoznala sta se prošlega oktobra, a Ličen jo je vzel iz tolerančne hiše in jo odpeljal s seboj v Reko, kjer sta ostala do konca preteklega leta, ko sta prišla potem v Trst. V njenem stanovanju so našli veliko množino v Solkanu ukradenega perila. Gaigerjeva je tajila, da bi bila vedela, da je perilo ukradeno. Bila je aretirana.

Nato so izvršili hišno preiskavo v hiši št. 1055 na Vrdeli, kjer stanuje 50letna Irena Lussicheva, Tržačanka, žena umirovljenega finančnega respicijenta. Lussicheva je kupila od Gaigerjeve znatno množino ukradenega perila za 110 K; perilo je bilo vredno veliko več. Aretirana je bila nato tudi Lussicheva.

Nadaljna preiskava se je vršila v stanovanju 50letne Marije Relhove iz Gradca, vdove po nekem poštnem uslužbencu, stanujoče v ul. Farneto št. 16. II. P., ki jo odaja v najem. Relhovo so tudi aretirali. Trdila je, da je kupila stvari od Gaigerjeve in sicer za smešno nizke cene.

Pri preiskavanju stanovanja Gaigerjeve so našli velik del v De Nordisovi vili ukradenega blaga kakor volnena pokrivala, fotografirani aparat, uro in številne druge predmete, ki so last Lidije de Nordisove.

Pri preiskavi pri Lussichevi so našle veliko množino ukradenih stvari, ki so imele skupno vrednost 1500 K. Prav tako pa tudi v hiši Relhove.

Gaigerjeva je podarila nekaj stvari neki Mariji Voglovi, ki stanuje v hiši. Skupna vrednost vseh ukradenih predmetov znaša okrog 5000 K.

Loterijske številke, izžrebane dne 8. januarja:

Inomost	80	81	60	74	64
Brno	2	7	67	3	14
Gradec	24	13	11	3	29

Društvene vesti.

Telovadno društvo Sokol v Trstu.

Seja vaditeljskega zbora (obeh zborov) se vrši danes zvečer ob 8 v vaditeljski sobi. Ambrožič.

Pevsko društvo „Trst“. V petek ob 8 zvečer pevska vaja za mešani zbor. Z ozlom na bližajoči se koncert prosimo polnoštevilne udeležbe. Vaje se vrše vsak torek in petek. Pečovodja g. prof. Vasilij Mirk.

Občni zbor kolesarskega društva „Balkan“ se bo vršil v nedeljo, dne 26. t. m. ob 4 popoldne v Konsumnem društvu v Rojanu; po obnem zboru je plesni venček kolesarskega društva v prid obrambnemu skadu CMD.

Nar. del. organizacija.

„Narodna delavska organizacija“ priredi danes v četrtek ob 5 popoldne zaupen sestanek v Sv. Križu.

Med skupino parketnih stavcev NDO in gospodarji se vrše sedaj pogajanja. Dosedaj se je doseglo, da so se delodajalci obvezali sprejemati na delo samo organizirane delavce. Nadalje bo izdelana pogodba med delodajalci in delojemalci, tako glede plače, kolikor glede delavnega časa. Na predčerašnji seji so bili navzoči tudi zastopniki delodajalcev in se je dosegel sporazum.

Zidarska skupina N. D. O. Jutri v petek ob 6 zvečer se bo vršil v društveni dvorani, v ulici Sv. Franciška št. 2, javen shod.

Godbeni odsek N. D. O. Danes v četrtek ob 8 zvečer godbena vaja. Istotako tudi jutri, v petek, in sicer ob isti uri. Godci so naprošeni, da se jih prav gotovo udeležijo.

„Narodna delavska organizacija“ v Trstu priredi tudi letos, kakor vsako leto, velik ples na pustni torek v „Narodnem domu“. Ples bo letos na dveh krajih: v „Narodnem domu“ in v dvorani „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu. Natančnejše objavimo pravočasno.

Vesti iz Goriške.

Ajdovščina. Prihodnjo nedeljo priredi v dvorani g. Bratne tukajšnja podružnica NDO plesni večer, pri katerem bo sviral orkester 12 moč Zveze Jugoslov. Železničarjev iz Trsta.

Poslovala bo tudi žaljiva pošta na korist tukajšnji podružnici CMD. V vsakem predpustu je bil ples NDO skoro najbolj obiskan. Udeleževali so se ga vsi sloji; Upamo, da bo tako tudi letos. Začetek ob 7 zvečer.

Zabavni večer s plesno zabavo priredi Slovenska čitalnica v Gorici, danes, v četrtek 9 jan. v rezervirani dvorani hotela pri „Zlatem Jeleni“. Začetek ob 8; vstop nina 60 vin. za osebo. Običajni čitalnični plesni venček se bo vršil 25. t. m. v veliki dvorani „Trgovskega doma“. Vabila se razpošljejo v kratkem.

Vesti iz Istre.

Braino društvo „Solca žar“ v Danah bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 12. tega meseca z običajnim dnevnim redom.

Mala pošta.

V našem inseratnem oddelku ležijo nedvignjene sledeče pismene ponudbe: „Letna služba“ (3) (pisma iz Sežane, iz Ljubljane, iz Kopra); Villaggio (2) (pismo iz Černikala, dopisnica iz Nabrežine); Kurnik (4) (pisma iz Trsta).

Vratar ali kaj podobnega, oženjen, najboljši priporočbe, brez otrok, išče službo. Naslov pri inseratnem oddelku Edinosti. 51

Harmonika s tremi vrstami in kujiga „Žena domači zdravnik“ je na prodaj. Ulica Irene št. 6, IV. nad. 52

Čudovita prilika, partija Singerjevih šivalnih strojev, nakupljenih na dražbi, se proda po najnižjih cenah s triletno garancijo. Šivanje in vezenje po najnovjšem sistemu K 110—, bolj enostavni K 64—-. Preprodajalcem primeren popust. Ulica S. Caterina 7, dvorišče. 53

Služkinjo zdravo, ki zna samostojno kuhati in bi stalno ostala, išče advokatova družina, dobra služba, nastop takoj; dosedanja bila 5 let. Via Massimiliana 15, II. vrata 5. 38

Mizarje iščem in vajenca. Kompara, Giorgio Vasari št. 9. 47

Iščem kapitalista ali sodruga s 1000—1500 K za izkoništati važno iznajdbu. Ponudbe inseratnemu oddelku Edinosti pod „Velikanski dobiček“. 10

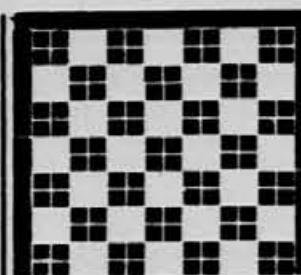
Dve veseli mladenki želite poznanstva 2 istotakih mladeničev v stalni službi v svrbo možitve. Ponudbe pod „Lilija 19“ in „Nagelj 20“ poštnozleže pošta Rojan. 40

Poceni meso. Razpošiljam vsak dan sveže, zaklano volovsko, telečje in ovčje meso v 5 kilogramskih poštnih pošiljavah franco po povzetju za samo K 4.50. Svinjako meso K 6—-. Strogo solidna postrežba. M. HERMANN, Herincse št. 113, Ograko. 22

Glasovir za koncert, izvrsten, drugi za učenca je na prodaj. Ulica Petronio št. 9, vrata 16. 2245

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 3.50. — Via Caserma 14. Umberto Cesca, trgovina z železino. 2245

Artistični fotografični zavod **EZIO de ROTA - TRST** ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarne Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravno izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel ali pastel. Specijaliteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakršnem si bodi vremenu.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetlinjo) cevi in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakokratno delo v cementu. Cene smerne, delo točno.

Odpri se je v Rojanu

(Scorcola San Pietro št. 1)

nova mlekarna

podružnica

MLEKARNE HRUŠICA V TRSTU

Odvetniški koncipijent

z dveletno prakso, znanjem hrvatskega, italijanskega, nemškega in češkega jezika, išče mesto pri kakem odvetniku.

Obrniti se je na tvrdko Fran Lentić, Trst telefon št. 26—42.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobroznano

trgovino jestvin

Antonija Mihelič

v Trstu, ul. Rojan št. 8 **FRAN SLUGA.**

Hans Scheidler — zobotehnik —

bivši: prvi zobotehnik **Dr. Ferdinanda Tanzer** Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575

Trst, Piazza C. Goldoni št. II.

Krojačnica Vek. Terzo

Trst, ulica Fonderia št. 4, I. n.

Priporoča se c. občinstvu za vsakovratna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovjšem kroju Bogata izbira najnovjših angleških vzorcev. **SVOJI K SVOJIM!**

Zaloga oglja in drva

Massim. Giacomelli

Trst - ul. Valdirivo št. 34 - Trst

Bukovo oglje I. vrste, zdrobljeno oglje, koks, premog, drva.

Alojz Boik

Trst - ulica Belvedere št. 3 - Trst

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. Blago vedno sveže in prve vrste.

Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom

Obleke, suknje,

površniki se prodajajo za polovično ceno prave vrednosti. Vsak si lahko ogleda in se prepriča, ne da bi bil prisiljen kaj si kupiti.

Barriera št. 4, I. nad., desno.

Odlikovana krojačnica

Anselmo Marcorin

dobavitelj c. k. državnih uradnikov.

Odpri se je v Trstu novo zajtrkovališče

ulica Sanità št. 24

nasproti muzeju Revoltella.

Tožilo se bo Dreherjevo pivo I. vrste brez aparata. Praška in graška gujat, cesarsko meso, dunajsko in kranjsko klobase ter pristne kranjske, salami, sir. Direktna vsakdanja dobava. Vina izbrana, polinkovec, marsala itd. Se priporoča

J. Jomažič, lastnik.

Specijalitetni predmeti iz gumija

Friderik Steindler Trst, ul. Acquedotto št. 12

Irigatorji, vata, toplomeri za mrzlico, cilindri za plin, povoji, napetniki iz gumija, parfumi. — Prodaja in popravila galoš in čevljev za telovadce.

Velika zaloga higijeničnih predmetov orig. franc. iz gumija in ribjega mehurja.

Anton Ercigoj, Trst

ulica Gulla št. 88.

Priporoča slavnemu občinstvu svojo pekarno s prodajo jestvin in prodajo kolačij, blaga. Zaloga moka prvih vrst. Sveži kruh trikrat na dan. — Cene smerne, postrežba Svoji k svojim! — Črna. Svoji k svojim!

Novi zobozdravniški

ambulatorij ul. Rossini št. 12 (vogal ul. delle Poste)

Laboratorij za moderno dentitiko.

Umetni zobje od K 4— dalje, plombe s materijalom najboljši kakovosti po K 2. Izdiranje zob brez bolečin po 2 K.

Ordinacijske ure: od 8 dopol. do 1 pop. in od 3 do 7 zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Silvestro Ricci

Trst, ul. dell' Istria 79

(Zg. Čarbola, Ponzano sup.)

Zaloga cementne opeke

v veliki izbiri.

Izvršujejo se tiskarska dela. Cene nizke.

Prva slovenska mirodilnica

v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO.

Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo. Prvovrstno pivo.

Priporoča se za obilen obisk **JAKOB VOLPIN.**

Zaloga pohištva

z lastno tapetniško delavnico.

SPECIJALITETA: spalne sobe od 145 goldinarjev naprej — z žimnicami, perenicami, zrcalom in mramornatimi ploščami vred — iz mahagonijevega, orehovega lesa, ameriškega oreha, jerenovega, hrastovega, breštovega lesa itd.

LUIGI FALCIERI

Trst, ulica Fonderia 12, I. nadstropje.